

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

A „Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület” hivatalos közlönye.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 6 kor., fél évre 3 kor., egyes szám 20 fillér.
Előfizetési pénzek és reklamációk
BALKÁNYI ERNŐ könyvnyomdájába küldendők.

Felolvasó szerkesztő: Dr. CZIFRAK JÁNOS.

Kiadó:

A Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztőségi közlemények lap szerkesztőségébe küldendők.

Hirdetési díj: 3 hasábos petitos egyszeri hirdetésnél 20 fillér, többszöri hirdetésnél soronként 12 fillér.
Nyitlitter petit sora 50 fill.

A vasuti hozzájáró ut.

(V. S.) A közügyek intézéséhez és vezetéséhez első sorban letterő, áldozatkészség és bátorság kell. A kíméletesség, a síma kezlylés politika csak arra alkalmas, hogy jogos törekvéseket elnyomjon, elaltasson.

A salus reipublicae suprema lex elle és magasztos eszméje ott élt minden római civis szívében s a római polgárság szíve hevesen dobogott, midőn arról volt szó, hogy a köz érdekében kell áldozatot hozni. S ily hatalmas eszmétől áthatott polgárság képes nagyot alkotni, leképes gyürmi az önző magán érdek átkos közönyét.

Törpüljön a minoritás, ezt mondta Kóssuth Lajos. Törpüljön el a kicsinyes akadékoskodás, midőn városunk jövőjéről fejlődésének alapját akarjuk lerakni. Össze kell fogunk s le kell törnünk a közönyt. mert minden gyáva meghunyászkodás, pártos összejátszás precedensét szül s közönyt nevel.

S ezek az akadémikus izü fejtegetések nem holni nyári thémakép akadtak tollunkra, hanem mert arcunkba szökik a vér, midőn azt látjuk, hogy városunk egyik elsőrendű vitális kérdését elaltatják, eltusolják.

A vasuti hozzájáró ut kérdése valóságos tengeri kigyó lett már. Hová-tova három hónapja immár, hogy vasutunk megnyílt s a hozzájáró ut még mindig úgy hever. Korom sötétség övezi az utat, úgy hogy a városba jövő idegenek undorral és megvetéssel fordulnak vissza innét.

Nagyon jól tudjuk, hogy a kérdés megoldását mi késlelteti. Városunk polgárságának görcsös erővel kell ragaszkodnia az eredeti tervhez. A vasuti hozzájáró utat nem lehet és nem szabad másképp vezetni, mint egyenesen párhuzamosan a Plesszartéren vezetvő uttal.

A város szociális érdeke ezt követeli. Fellázad az ember jó izlése azon merénylet ellen, hogy városunk egyetlen terét átvergták, az ut irányát megszakítsák azért, mert utunkban áll egy rozott viskó. Ki van zárva így a lehetősége is annak, hogy valaha városunk utcarendezési politikája diadalra jusson.

Az utba eső házat ki kell sajátítani, ki kell pedig egészen sajátítani, hogy az a rozott viskó eltűnjék a föld színéről örökre. Nem lázítunk, nem izgatunk a magántulajdon szentsége ellen, de a köz érdekében jogos minden törvényes törekvés.

Tudomásunk szerint a város a viskó tulajdonosa ellen pert tet folyamatba, mert ő a háza mögött lévő területet a községtől önkényesen elfoglalta.

Nem praecjudikálunk e pernek, de tudhatjuk, hogy ebben a város fog győzni. Éppen ez a körülmény teszi városunk kötelességévé, hogy az egész telket kisajátítsa, mert hisz így a város egy szép tér birtokába jut még, melyet megszerezni egyébként eszébe se ötlött volna.

Mindenesetre nagy áldozatot hoz a város az egész telek kisajátításával, de ezt

meg kell hoznunk a köz érdekében. S mihelyt a kisajátítás megtörtént, a hozzájáró ut a legrövidebb idő alatt elkészül. E terv ellen azután a vasutépítő vállalat s a vármegye semmi kifogást nem tesz és nem tehet, mert hisz az ő érdekük is első sorban, hogy a vajdó kérdés dülőre jusson.

Ehhez a tervhez városunk polgársága már ab ovo ragaszkodott s így bizton reméljük, hogy e szép és egyedül célra-vezető terv érdekében meg fogja tenni városunk képviselőtestülete elemi kötelességét.

Nincs már idő a habozásra, ütőt a cselekvés órája s reméljük, mihamar eltűnik a hozzájáró utról az a szerencsétlen viskó s helyébe elkészül a szép és egyenes vasúthoz vezetvő ut.

Ekkora áldozatot elvárhat a város polgársága képviselőtestületétől még akkor is, ha ez a polgárság s nem a képviselőtestület zsebének rovására is esik.

A szabadhegyi alagutról.

Irtá: Bernstein Győző.

(Folytatás)

Az ugynevezett elemi pusztítások alatt általában a víz és a tűz pusztító, romboló hatalmát értjük. Van azonban egy harmadik elem: a föld, melynek pusztító, tőrő, zuzó erejéről csak az alkatolt magának fogalmat, kinek közvetlen alkalmá volt azt tapasztalni, vele szembe szállani. A csuszó Földtömeg ép oly veszedelme a vasutnak, mint az árvíz, a tűz az emberi kultúrának.

TÁRCZA.

Végzetes kaland.

Irtá: Vétesy Gyula.

A nyaralás után összejött a régi társaság. Megerkezett az utolsó balatoni mohikán is, a rezbőri sült Teleskesy Bandi, aki kihuzta egész addig, amíg csak ki nem dobták a telepről, kijelentvén neki, hogy a vendéglőt is, az éttermet is becsukják, azonban a kulcsokat odaadhatják neki, hogy ha ott akar telelni.

Ere a nyájas marasztalásra azután megfurdult még egyszer a tizenkétfokos vízben, bepácolta az ingeket meg a gallérokat s hazazónazott. Az ő megerkezését ünnepelte az asztaltársaság, egy csomó vidám böhm-legeny; írók, újságírók, viasz-szárnyú Ikarusok — mint az öreg Jani bácsi, Haldú János, a vén elkeseredett agglégeny-poéta, elvezelt minket.

— Mig kezdetek repülni, elolvad a szárnyatok s lehullottok a földre. Nem is kell nap hozzá! A holdvilág is megolvasztja a szárnyatokat. . .

Az öreg is ott volt, pedig ritkábban szokott közönn jönni s amit még ritkábban tett meg, szólanul hallgatta Bandi urfi fecsegéseit, holott máskor ugyancsak gorombán szokta kifejezni a nézeteit a nőkről, meg a szerelemről, ez a másfélórán érzelgős, lagymatag s meglehetősen unalmas vesekét firkáló öreg bácsi, aki tiszszegyes foglalkozására nézve irodaigazgató volt valamelyik miniszteriumban s aki határozottan gyűlölt minket fiatalokat, hanem azért hébcobba eljárt közönn veszekedni s kiönteni a mérget.

Különösen haragudott Bandira, akire különben irigykedett is első verskötetetének némi kis sikere miatt.

— Csupa éretlenség, zöltség, — mondogatta róla. — a versek is olyan zöldek, mint az, aki irta . . .

Hanem most esodálatsképen nem veszeke dett vele. Türelmesen hallgatta a furdői élményeit:

— Ez a nyár se ütött úgy be, ahogy kéftett volna! Semmi aranyhalaeska, semmi jó parti! Teringette, hol is lehetnek azok a százezres leányok? Engem mindig csak szegény kisasszonyokkal hoz össze a rossz sora. Így azután a nyaralásokból csak csókok emlékélt hozom magammal, jegygyűrű helyett. Hiába, nincs szerencsém a házassághoz, csak a szerelemhez. Csupa kis hal akad a halomba. Szegény halacska, hogy vergődnek, hogy kapkodnak. Levegő helyett csókokat kapnak és végük van.

— Persze, szerelmet vállalsz nekik, meg házasságot ígérsz. — vetette közbé János bácsi epésen.

— Dehogy vallok, dehogy ígerek! Ez komisz dolog lenne! En senkit se csábítok a csokra. Magától jön az, mint ahogy tavasszal magától nyílik a virág.

— És mint ahogy őszszel magától elhervad! De persze, ki gondolna a te korodban öszre? Gondoltok is ti arra, hogy hátha az a leány, akit megcsókoltok, ebből az esőkből egy egész életre szóló vallomást olvas ki. Gondoltok is ti arra, hogy hátha annak, akinek ajkát ez a csók érte először, ez a csók egy életet jelentett s hogy a halálát jelenti, ha csalódik benne.

— Dehogy jelent egy csók életet vagy halált. Semmit sem jelent. Nem nagy dolog ez! A leányoknak is csak annyi a csók, mint nekünk. Semmiség, elröppenő emlék! Egy édes, kedves, czuppanó semmiség. Még csak nem a szerelem jele, csak a szerelmi hangulat. Elröppenő emlék, melyből, ha marad valami a jövőre, legfeljebb olyan aranyfűt féle, mely később bearayozza a múltak emlékeit. Bolond, aki nem csókol meg minden leányt, akit csak megcsókoltat. Vagy te, öreg, nem csókolhat meg soha senkit, — persze régen, nagyon régen?

— De igen! Mindenkit, akit csak lehetett. Éppen úgy, mint te. Egész addig, míg nem akadt egy . . . akit megöltöm, akit megölt.

— Az öreg ur becsiplett, — kiabálták a fiuk. — Bár be lenék! Mert ha az ember részeg, legalább nem lát világosan. Nem látja, hogy gyilkos volt. Gyilkos egy csók miatt! Egy csók miatt, amelyről én is azt hittem, hogy semmi. S minden lét. A leány megölte érte magát, én pedig elzúllítottam. Nem lett belőlem semmi, mert mindig elmagam előtt láttam a szegény leány véres árnyát. Ez az árnyék kergetett le a haladás, a sikerek útjáról: megölte a tudásomat, a képességeimet, elbutultam, elzúllítottam.

Gyorsan leöntött egy pohár bort s úgy folytatta:

— Nagyon győnge ez a bor, ki! Erősebbet ami elaltatja a lelket, meg a lelkiismeretet. Mert a józanság kétségbejűtő! Csak ha részeg vagyok, akkor nem látom magam előtt az ő fehér arázat, hómoklanc azzal a perzselézőlki s sebheyllyel, melyen át kiszállt szűzi, fehér, tiszta lelke,

Ép oly harcokat kell vele vívni, mint emezekkel, mely küzdelemben a végtelen természet erő, a véges tudománnyal áll szemközt. S miként a hatalmasan hömpölygő látvazengert sokszor kis kavics is elterítheti útjából, de semmiféle hatalmas fal futásában megakadályozni nem képes, ép úgy a csuszó földtömeg ellen való védekezés, vagy a bekövetkezését előidéző hiba végtelen esékély is lehet.

A földalakulások legnagyobb része víz által hordalattal össze, vagy az őstenger lerakódásából keletkezett, azért igen sok a réteges foranacio, mely az alagutra vagy bevágásra akkor válik veszedelmessé, ha két réteg közé vizes kék agyag kerül s elég lejtés ahhoz, hogy az így keletkezett csuszó rétegen lefelé csuszhat. Ha az ilyen rétegek valamely hegyalakulatban mozdulatlanok, és annak a jele, hogy a földtömegek minden oldalról elegendő támasztékot szolgáltatnának és egyensúlyt tartanak. Amint az alátámasztandó földtömegeket akár alagut, akár bevágás miatt el kell távolítani, a csuszó tömeg megindul, mozdog addig míg ismét elegendő ellenállásra nem talál. Szóval a létesített út betölti.

Az itt említett csuszós kék agyagréteg tényleg csuszóssá akkor válik, ha nedvesség jön hozzá (nagy ritkán a nélkül is). Azért a csuszások elleni védekezés legnagyobb részt a vízletemitési műveletekben merül ki. Ez a vízletemitési történhetik utólag kövel kirakott föld alatti vízutakkal, az u. n. istolyokkal, melyekkel a földbe furakodva, a káros víz forrását megkereshetjük és összegyűjtve, felfogva, alkalmas módon levezetjük, vagy szivó árkokkal, melyek az előbbtől abban különböznek, hogy felülről lefelé sokszor 30—50 m. mélységre lesva kerülnek a víz helyét.

Egy további művelet, mely csak nagy óvatossággal alkalmazható, a csuszó rétegeket támlával vagy kőhályással való erőtani megfogása. Óvatossággal alkalmazandó e művelet azért, mert egyes helyeken, esetleg rossz irányban való építés mellett az elképzelhető vastag falméret sem elegendő erős arra, hogy a földtömeg irtározatos nyomását ellensúlyozza. Hogy mekkora lehet a nyomás, azt számokban kifejezni alig lehet. Szabadhegyen az ideiglenes ácszatnál a gerendák összenyomódásából következtetve, egy 35 cm. vastag gerendára körülbelül 4000 metermássa súly nehezedett, ami 20 megrakott vasúti kocsi súlyának felel meg.

Ha most elképzeljük, hogy a legesékélyebb árok ásása a hegyoldalba létesített minimális bevágás mily rengeteg károkot vonhat maga után, akkor egy sikeres háborúnak kell tekinteni a befejezett műepitményt. Esetünkben a tótság híres

alagutját és elismeréssel adózná a genáilis hadvezérnek, Könyves Tóth Mihálynak, kinek vasakarata, tapasztalata, tudása, soha nem estíggő ambíciója a háborút diadalmasan fejezte be.

Sokan kérdezték már, hogy vajjon az alagut felett levő kicsiny, alig 26 m. magasság indokolja e az az alagut szükségességét, vajjon nem-e lett volna célszerűbb és olcsóbb bevágást létesíteni. Amint a következmények tényleg igazolták, a bevágás létesítése lehetetlen lett volna, a hegynek száz és száz méterekre terjedő tömege megindult volna s minduntalan betöltötte volna az úrt, melyet az ember hín erőlködésénél ácsolt. S a végén nem maradt volna más hátra, mint vagy a vonalat át helyezni, vagy pedig utólag megint alagutat építeni, a földet felrobbantani.

Midőn 1906. január 15-én az első mineur-esztány csapása a hegyek bérdeleinél csönödött profán zajjal megtört, elkezdődött a küzdelem, mely az utolsó percig heves és firsztó volt. Csakhamar az egész hegy hangzott a dolgos kezek zajától s a munkások vend, szláv, olasz, macedon, lengyel, sőt magyar szava is összevegyült a hegy iltakozó szavával, mely a vastag gerendák recsegésében, kopogásában nyilvánult. S mire május 22-én éjjel az alsó, közlekedésre szolgáló tárnán keresztül a két völgy levegője összevegyült, az egész hegy forrongásban volt. Mindkét oldalon agasztó repedések keletkeztek, melyek mintegy elnyeléssel fenyegettek az embert. Megkezdődött az alagut teljes szelvényének kivágása és falazása 6—7 méteres részletekben, melyeket gyűrűeknek nevezünk. A kapuzatokon kívül 37 gyűrű volt. Az egyes gyűrűket a kivágás alkalmával hatalmas gerendázzal támasztották meg, melyek védelme alatt történt a falazás. Már a 2. és 13. sz. gyűrűk elkészülése biztos sikerrel átalított, már azt hittük, hogy a hegy ereje megtört a sorény munkán; midőn a hegy, felcsúszva első meglepetésből, csakhamar felvonnult a legióit. A 35 és gyűrű már teljesen ki volt vágva s a nagy nyomásra való tekintettel, különösen erős ácszatnál alátámasztva, a midőn egy szep nap arra jöttünk rá, hogy az egész gyűrű teljes nagyságában egy egész méterrel eltolódott. A gyűrűnek újból való kivágása sem használt, úgy hogy a hegyen keresztül felülről az egész gyűrűt szabaddá tettük és felülről betonoztuk az egészét. Az itt fellépő rendkívüli nyomás indította a vezetőségét arra, hogy az eredeti 35 gyűrűre tervezett alagutat még két nyolc méteres gyűrűvel meghosszabbítsa.

Ez a két utolsó gyűrű már nem is alagut-szerűleg épült, hanem mint egy nagy eső, teljesen szabadon s csak utólag lett egy 30 m. vastag

földréteggel befedve, mely ily módon a két oldalt mozgó hegytömegnek támasztékul szolgált.

A boltzott falazásához kezdetben vas mintáveket használtak, melyeknek egyedüli hátránya, hogy nem jelzi hangos ropogással, hogy a hegy támad.

Ez az eset volt a nyolcas gyűrűben, ahol a boltzott már 1.0 méter híjján teljesen elkészült, a mikor száz nékül az egész dűlni kezdett s csak az értelmes munkások éberségénél, hogy emberben baj nem történt. Ekkor terjedt el Múraszombaton a hír, hogy az alagut bedűlt. Mégis nem dűlt be, csak akart. A boltzotat azonban le kellett szedni, a megrakott hegyet újra kivágni és újra felfalazni, úgy hogy ez a gyűrű június 17-ke helyett július 13-án készült csak el.

Egymásután jöttek a kisebb és nagyobb küzdelmek, melyek mindegyike egy-egy hetet lopott el Önköltől. Kik most részint ábrándozva, boszankodva, vagy csokolódva robnak át a beton csaruk alatt.

Vége köv.

HIREK.

Tanítók eskütele.

A folyó örszággyűlésen alkotott 1907 : XXVIII. tez. 32 §. elrendelte, hogy az összes községi és felekezeti iskolák tanítóit, akik az államtól fizetést, vagy segélyt huznak hűségük esküt tartoznak tenni. S helyes is, hogy esküt tegyenek az alkotmányra, a hazára, azok akikre a jövőnd nemzedék bázafias nevelése van bízva. Járásunk tanítóssága mindig hazafias buzgalommal teljesítette kulturmisszióját s e hűségük csak megpecsételte azt a viszonyt, mely őket a sovén magyar állam eszméhez fűzte. F. hó 12-ére hívta össze Pofay Pongrácz főszolgabíró járásunk tanítósságát s szep szavak kíséretében vázolta nekik az eskü magasztos voltát, buzdította s kérve őket, hogy ezután is a magyarságnak elszánt bátor katonái maradjanak.

A rom. kath. egyház részéről dr. Ivanóczy Ferencz eszperes, az ág. ev. egyház részéről Kováts István lelkész jelentek meg. Esküt tettek: Sági János battyándi ág. ev., Sommer Rezső battyándi ág. ev., Vukán Kálmán bodóhegyi ág. ev., Takáts Ferencz bodóhegyi ág. ev., Völgyi Ferencz

A homlokát vegimsitotta néhányszor, mintha arról gondolkodott volna, hogy beszéljen-e tovább.

— Egy esokért meghalni! Ugy-e neveltségis dolog? Csak nevessek rajta!

Hanem annyi megindultság s fájdalom érződött ki az öreg ur hangjából, hogy bizony egyikünknek sem jutott eszünkbe nevetni.

— Ez is egy mulatság történet, mint a Bandi kalandja. S ez is táncz után. Be kellene tiltani a tánczot; meg a zenét is. Igaza van Tolstojnak a „Kreutzer szonátá”-ban. Mennyi bűn szerzője a táncz! Ha feleségem, leányom lenne, sose engedném őket tánczolni. Nyári mulatság volt. Én akkor kezdő írócska voltam. Egész este ezzel az egy leányul táncoltam. A soupé-eszadás után sétáltunk egyet a parkban. A mama hátul kullogott. Oh, a kedves mamák úgy szeretnek hátul maradni, ha csak egy akkora házassulni való emberkével sétált is a lányuk, mint a kis-ujjam.

Egyik kanyarutnál, a homályban, magamhoz öleltem a leánykát és megcsókoltam.

Mánap levelet kaptam tőle. A levél minden sorából rajongó szerelmem beszél hozzám. Most már tudja, hogy szeretem, hát ő is megvalhatja, hogy két év óta imád. Mindennem akar lenni az életben. Hű feleségem, szerető hitvesem, boldogságom, gyönyöröm, rabszolgám, rabom; ha szegény vagyok; dolgozni fog értem; ha éhezni kell; boldog lesz, ha velem chezhethet; ha koldulni kell menni: velem jön koldulni — mert nélkülem nem tud megélni.

Mikor megkaptam a levelet jót nevettem rajta:

— A kicsike, — gondoltam magamban, — azt hiszi, hogy gimpiit fogott bennem. Hovisne!

Még elakarná vétetni magát! De hiszen abból nem eszik.

Katzenjammeres is voltam a mulatság után; meg éretem zöld legény is még akkoriban hát olyanforma goromba levelet írtam neki, hogy nagyon téved, ha azt hiszi, hogy az az egy esok jogot ad neki hozzám. Mert nagyon sok leányt megcsókoltam már én, — ha valamennyit el kellett volna vennem, Törökországba se eresztenék be a hárememmel . . .

Ilyenféle hangur-éretlen, durva levelet írhatam neki.

Erre csak annyit kért még egy levélben, hogy még egyszer beszélhessem velem.

Elmentem hozzájuk. Nyugodtan, hidegen fogadtak. Szörnyű elhatározása, úgy látszik már akkor élt a lelkeben s ez adott erőt neki.

Elmondta, hogy én vagyok az első, akit szeret s én vagyok az első, akit megcsókolta.

— És az utolsó, — tette hozzá jelentőség-teljesen.

Csakgyogy én akkor nem tulajdonítottam ezeknek a szavaknak semmi jelentőséget. Gyerekes frázis — semmi egyéb. Tetszeleg vele magának, hogy komolyan veszi ezt a szerelmet.

No, majd kikérgetem én a fejből! S igyekeztem megértetni vele, hogy se az, amit ő érez, se az, amit én érzek, az nem szerelmem és hogy én úgy se vehetem el, hát jobb lesz, ha elfelejtji ezt az egész esokhístoriat, mely részemről csak afele megmondogatlan könnyelműség volt. Könynyelmi, éretlen játék; ne vegye komolyan s bocsáson meg érte. Annál is inkább, mert még ha komolyan szeretném is, nem vehetném el, miután nincs biztos pályám, adósságaim vannak stb. Szóval mindazokat a sablonos kifogásokat előhoztam, amelyeket a házasságtól huzódozó,

sarokba szorított legények előszoktak hozni, részben alaposan s jogosan, részben alaptalanul, csak éppen, hogy legyen valami kibuvók.

— Jobb, ha elfelejtjük mind a ketten ezt a esokhístoriat!

Mosolyogva nyujtotta oda bucsuzóra a kezét: — Igaza van; jobb ha elfelejtjük!

És másnapra el is felejtette. Ezt is, meg mindent. Örökre!

Azt hittem, hogy bele kell örülnöm az önvádba, mikor híru! hozták a halála híret, meg azt az egy sor írását, amit nekem hagyott:

— Elve nem tudtam volna elfelejteni, — így talán majd el tudom.

És azóta egy percze se tudok attól a gondolatól szabadulni, hogy gyilkos vagyok. Nyomorult, közönséges gyilkos.

S az ő halála az én halálom is lett. Nem tudtam többé gondolkozni, alkotni. Hitvány masina-ember, rongyos irodalomly lett belőlem.

Vizagstaltuk:

— Hát az írói neved? A sok szép vers. János bácsi.

— Azóta egy jó, egy szép sord se itam! Hitvány vásári munkát végezek. Mert az a pár esópp vér, mely odatapadt az arcomra, mikor zokogva ráborultam a véres halottra, az beszél az agyamba, a lelkeembe s kiegészít onnan minden tehetséget, minden gondolatot, minden akaratot. Vizagstaltok! vizagstaltok! Utánam ne jöjjetek! Szervuszok! De most már ne igyunk bort! Pálinkát, bundapálinkát, ami elszédít. Nines rajta mit szegyejni! Azok a parasztok, akik ezt isszák, becsültelesebbek, mint mi vagyunk a gavalérok, az urak, akik ölnék és mégis szabadabban járunk . . .

esendli r. kath., Pálmai János esendli r. kath., Szerém Balázs felsőlendvai r. kath., Kollár Alajos kismáriahavasai, Pusztai József mártónhelyi r. kath., Csizsar János muraszombati r. kath., Fülöp Jenő muraszombati r. kath., Ruzsa Ferencz muraszombati ág. ev., Kaply Vilmos musznai községi, Székely János ottázhazi községi, Kollárs Lipót perestői r. kath., Kollárs Lipóné perestői r. kath., Vajru Endre péterhegyi ág. ev., Bakó János sűrűbázi ág. ev., Kanizsai János alsószentbenedeki r. kath., Ábrahám János tótkeresztúri ág. ev., Ferenczi József tótkeresztúri ág. ev., Rátkai Lajos alsómoráci ág. ev., Kocsár Károly vashidegkuti r. kath., Huszárós Róza vashidegkuti r. kath., Telkes Endre vízdélvái r. kath., Mucsis Sarolta vízdélvái r. kath. és Meseknark József nagy-medvei r. kath. iskolai tanítók. Az eskü letelei után a tanítók a Dobray-féle vendéglőbe jöttek össze társas ebédre.

— **Arany a Múrában.** Évről évre mint a főmei csapa fel-felbukkan járásunkban az aranykutatás. A budapesti m. kir. bányakapitánytól az alábbi hirdetés jött le járásunk főszoigabírájához: A budapesti m. kir. bányakapitány özmenel közhírre teszi, hogy új. Szporon Pál gazdasági tanítészeti tanár, debreceni lakos, képviselő dr. Horváth Zoltán budapesti ügyvéd által, ide benyújtott kérvényével a mellékelt jegyzék szerint feltüntetett megyében, járásban és községben a Mura folyó tájakán talált arany tartalmú fövénye kimenteket adományozásait folyamodott. Ezen kérelmek folytán a bányatörvény 81 §-ában örendelt helyszíni szemle a fent említett jegyzékben kintüntetett helyen és időben fogja kezdetet venni, mely esetleg a következő napokon fog folytatódni. A tárgyalás a községházánál mindennap délelőtt 9 órakor veszi kezdetét. Ezen eljárásból mindenki, aki magát érdekeltnek véli, felkeri pedig a bányatörvény 58. 59 §-aira utalással meghívhat. Budapest 1907 évi június hó 15-én m. kir. bányakapitányás.

Pósfay Pongrácz főszoigabíró a felhívásnak öleget téve, f. hó 10-én délelőtt meg is tartotta Barcozcon a helyszíni tárgyalást, ahol az összes érdekeltnek megjelentek. Az érdekeltnek természetesen az aranykutatás ellen mi kifogásuk sem volt, úgy hogy a kutatási munkálatok legközelebb kezdetüket is veszik.

— **Esküvő.** Döbrentey Antal szolgabíró f. hó 20-án tartja esküvőjét Schweinhammer Zsófia urleánytól, Schweinhammer János battányfalvai tisztartól leányával.

— **Esküvő.** Kaply Elemér bodóhegyi körjegyző f. hó 14-én tartotta esküvőjét Obál Vilnával Perestőről.

— **Vadászat.** Csütörtökön tartotta meg a vadásztársaság ez ideai sáison első vadászatát a Mezővár—tómorácsi határban. A vadászat nagyon jól sikerült és az elejlekkől itelve, az ideai évad nagyon kellemesnek ígérkezik. A vadászaton részt vettek: Azzel József, Bodnár Endre, Gillyén Sándor, Junkucz Sándor, Keresztury Kálmán, Kleimrath József, Most Lajos, Pósfay Pongrácz. A vadászatot társasvacsera követte s a társaság a késő esti órákban kedélyes hangulatban oszlott szét.

— **Hymen.** Raffel János szarvaslakú vendégös, özv. Raffel Jánosné szarvaslakú tekintélyes vendéglősné fia eljegyzte Keltner Luczi urhölgyet Gyánafalváról.

— **Sötétek az utcák.** A vasuti hozzájáró ut mizériáról vezető eikkünkben szólnak. Szegénytelen, tovább nem tűrhető immár, hogy a hozzájáró uton este korom setétség uralkodik. A vasúton érkező idegenek a legnagyobb bizonytalanságban kénytelenek bebandukolni a pályaudvarról. Ezen a lehetetlen állapoton feltétlenül és sürgősen segíteni kell. Nem várhatjuk be a hozzájáró ut elkészültét, mert addig se kockáztathatjuk meg tesi épségünket a község érdemes képviselőtestületének mulasztása miatt.

— **Mulatság Battánydon.** A Delvasmegyei főiskolai hallgatók f. hó 25-én Battánydon nagy-szalású tüzijátékkal egybekötött zarkörű nyári táncmulatságot rendeztek a battányi olvasókör s óvodá javára. A 25 tagu rendezőbizottság nagy erellyel és buzgalommal fáradozik a mulatság sikeres rendezésén s remélik közönségünk is

méltányolni fogja ifjaink derék törekvését s már a jötevény cél érdekében is minnél impozansabb számban fog ott megjelenni. A rendezőség névsora: Cigánybíró Bouquet Kálmán, Pénztáros Kúthár Károly, Jegyző Gyórfy Aladar, Ellenőrök, Antauer Jenő és Beecsecz Ferencz; rendezők: Bakó Károly, Barta József, Berke Miklós, Csacsóvits István, Csáki István, Gumilár Ferencz, Horváth Géza, Kelesényi Miklós, Krepesz Arnold, Külies István, Lamm Arthur, Luthár Adam, Olajos József, Pörkölab János, Simon Géza, Sömen János, Spasár Elek, Szepessy Gusztáv, Titán Iván, Vratartis Lajos.

— **Lakmerő lopás Korongon.** Titán Ferencz köröngi lakos egész háznépevel künn dolgozott a mezőn. Lakását, természetesen, mint az egyáltalán faluhelyen szokásos, nyitva hagyta. E kedvező alkalmat meglátta Titán István, aki tudomást szerzett róla, hogy fivére pénzt tartogat odahaza, s fivére távolléte felhasználva bement a lakásba s egy fejszevel felszakította a szekrényt, onnét 50 kor. kézpénzt elvitt. A csendőrség mihamar ki nyomozta a tettest, aki előbb tagadta, de később beismerete tette. A csendőrök behozták a helybeli járásbírószághoz, ahol fogságban ül.

— **Csahuk Iván elítélés.** Még élenk emlékeztünkben él az a borzalmas gyilkosság, melynek tettese Csahuk Iván volt. F. évi márczius 15-én Battánydon a Ratkó-féle téglaszín közelében felholtra verve találták Gorecsán István. A gyanu rögtön régi barogasora, Csahuk Ivánra irányult s e gyanut meg jobban megerősítette Gorecsán Istvának halálós ágyán tett nyilatkozata, aki Csahukot nevezte meg gyilkosának. Ezen ügyben szerdán volt a kir. törvényszék előtti a főtárgyalás, ahol Csahukot dr. Ritscher Samu ügyvéd védelme után szándékos emberölésben mondták ki bünsőnek s azért öt 2 évi fogságra ítélték, melyből 3 hónapi vizsgálati fogságot leszámitoltak. Ügyész és védő s vádlott az ítélet ellen felebbezték.

— **Kalaptóljáv vend asszonyok.** A legutolsó időben a muraszombati járás vendajku lakosága jutott a törvényszék bünyégi statisztikájában az első helyre. Ha ennek a statisztikának az adataiból következtetni lehet, akkor a vend népek az utolsó időben az erkölcs lejtőjén igen nagyot kellett slyüednie, mert a vádlottak padját túlnyomólag a muraszombati járás lakói tölték meg. Ijesztő módon elszaporodott a vend nép között a büncselekményeknek mindenféle fajtája. Lopnak, rabolnak, esalnak, sikasztanak, ölnék, gyilkolnak a megye délnyugati sarkában. Úzött madárrá lett ott az erkölcs, a vizsgálobíró alig győzi elrendelni a vizsgálatokat szüleiék bántalmazó gyermekek ellen, a csendőrség hétről-hétre undok becélelmények nyomait fedezi fel, amelyekből utáltatl fordul el, kiknek hivatásuknál fogva velük foglalkoznia kell.

Emlékszünk még Pörs Sándor sándorvölgyi lakosra, a tavalyi februári esküdszék vádlottjára, akit állatias ösztöne a legirtóztatóbb gyilkosságra ragadtott. Az erdős hegyek közé rejtett falvakban ellenőrzés nélkül tombol a prostitúció s korunk felemertes verettségese sűrűn szedi a nép közül testi és szellemi áldozatait. A hamis tanuskodás napirenden van. Minden falunk magvannak a maga alakjai, akik egy pár koronáért vásárra viszik a becsületeiket s mindenre kaphatók tanunak.

Szerdán is két muraszombati járásbeli vend asszonyt a vádlottak padján lopás büntetével vádolva, Novák Jánosné szül. Keresnár Éva és Novák Éva gesztenyesi lakosok. Közülük Novák Jánosné nem először ült a vádlottak padján, mert lopás miatt már ötéven volt büntetve.

Ez évi február 4-én a muraszombati ország vásáron Hauser János csendőrnagy-mester és Petánczi János esendúr észrevették, hogy Novák Jánosné és Novák Éva a Lendva utczában kalapokon osztozkodnak. A csendőröknek feltűnt a dolog s mivel az asszonyok a kalapok holszerzését igazolni nem tudták, letartóztatták őket. A csendőri nyomozás folyamán kiderült, hogy a kalapokat Czipóth József üzletéből lopták el. Az asszonyok persze rögtön készen voltak a tagadásal s egyuttal mentő tanuikat is bejelentették. Ezuttal azonban nem sikerült a tanukkal való manipuláció, mert már a szolgabírószághoz jelezte az átiratában, hogy a vádlottak által bejelentett tanuk olyan vidékről valók, ahol pénzért mindene lehet tanu kapni. De egyekben is valószínűleg lehet mutatkozott a tanuk valóllása, mert mindarról, ami a vádlottak javára szolgált, úgy vallottak, mint a karikaesapás, ellenben a terhelő körülményekről mi se akartak tudni.

A szombathelyi törvényszék azonban a mentő tanuk kedvező valóllásai dacára Novák Jánosné hét hónapi börtönre, Novák Évát pedig 14 napi fogszábüntetésre ítélte. Elítéltek az ítélet ellen felebbezték, mivel ők „ártatlanok!”

— **Tilos a nevetés.** Arról már hallottunk, hogy tudós professor hacsik betiltották a eskőfőldzást, mert bacilust terjeszt, de hogy ezentul már jót nevetni se lehessen, az már megis sok volna. Pedig Luczu István uram ifyeféle céltzu feljelentést adott be a bírósághoz. Szomorú instánciájában elmeséli, hogy Keresnár Sándor és Luczu Sándor szomszédai egy cedulát nyomtak markába s azt mondták neki, hogy menjen azzal a péterhegyi tanító urhoz, ott majd kap két szederfát. A jámbor szomszéd el is ment s már nagy nevetéssel várták őt jó kedvű szomszédai mire odacért, mert bizony az egész szederfa história üres rászedés volt. Luczu uram nagy haragjában mit tehetett egyebet feljelentette szomszédait, mert tilos a nevetés. Aligha akad erre paragrafus a Corpus jurisban, mert ebbe a szomorú melegbe valamin csak kell nevetni az embernek.

— **Hafafőzés.** Berke József magyarcezllyi ág. ev. lelkes, Berke János tótkeresztúri közbecsütelésben álló ág. ev. lelkes fia elhunyt. Temetésén a kiterjedt családon kívül, városunkból sokan vettek részt.

— **Egyházi gyűlés.** Járásunk katolikus pap-sága augusztus 22-én tartja szokásos ez ideai egyházi gyűlést Vízdélván.

— **A pártosfalvak kérése.** Vasvármegye közigazgatási bizottsága arra kérte a kereskedelmi minisztert, hogy a pártosfalva—mártonhely—muraszombati kocsiküldőz járatot állítsa vissza. A kereskedelmi miniszter tegnap érkezett leiratával értesítette a bizottságot, hogy Úrdomb községbe postahivatalt helyett a forgalomnak megfelelő postai ügynökséget engedélyez, de Pártosfalva, Úrdomb és Mártonhely községnek a pártosfalva—muraszombati kocsijárat visszaállítása iránt való kérelmét, tekintettel arra, hogy a körönd—muraszombati vasutnak teljes kiépítése folytán a nevezett községek postája elg előnyösen követhető: teljesíthetőnek nem találta.

— **Közönetnyilvánítás.** A tanulóljuság által rendezett táncmulatság tiszta jövedelméből a rendező bizottság 20 koronát volt szives az állami iskola szegényebb sorsu tanuló részére adni, miert hálás köszönetet mond Takáts R. István ig. tanító.

— **Adakozás.** Muraszombatan f. évi augusztus hó 24-én rendezendő lo-szarvasmarha-sertes és baromfi díjazás költségeihez eddig hozzájárultak: Kladziva József szecshényuti nagybirtokos 50 kor., dr. Lamm Antal nagybirtó 50 kor., gróf Szapary László v. b. t. 30 kor., Muraszombati Takarékpénztár r. t. 30 kor., Muraszombati Mezőgazdasági Bank 20 kor. és Muraszombati ipari, hitelszövetkezet 10 koronával. A jöszívű adakozók — azért, hogy a kitűzött nemes cél keresztülvitelében bennünk támogatni szivesek voltak — fogadják ezuttal is hálás köszönetünket. Muraszombati járási Gazdakör.

— **Értesítés.** A szentgotthárdi községi főgimnáziumot a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium az 1907/1908. tanévre államosította; ezen intézkedéssel főgimnáziumunk sorsa biztosítva van. Szentgotthárd város kedvező felkése, szép vidéke, egészséges, tiszta levegője és víze nagyon jó hatással van a tanulóknak testi és lelki fejlődésére. Az a körülmény is ajánlja ennek az intézetnek a látogatását, hogy valószínűleg nem lesz felette sok tanuló s így az iskolában minden tanulóval többlet lehet foglalkozni. Szentgotthárd város az állami vasutunk fővonalán (Budapest—Graz) mellett felsziki s azért az ide-oda való utazás könnyen és gyorsan történhetik. Az igazgatóság.

Apró hirdetés.

Könyvtár órák. A muraszombati gazdakör könyvtára nyitva van naponra délelőtt 11—12 óráig a titkári hivatalban. — A Dunántúli Közművelődési Egylet könyvtára pedig szerdán délután 1—2 óráig áll a közönség rendelkezésére az állami óvodában.

Egy uri családnál egy diván és négy székből álló jó karban levő salon garnitúra jutányos árban eladó. Hol? megmondja a kiadóhivatal.

Izraelita

imakönyvek a közelgő ünnepekre dobozban (4 könyv) diszkötésben, napfár és új évi képes lapok a legjutányosabb árban kaphatók Balkányi Ernő könyv- és papirkereskedésében Muraszombat.

573/1907. végr. sz.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a muraszombati kir. járásbírósnak 1906. évi Sp. I. 434/4. számú végzése következtében dr. Czifrák János ügyvéd által képviselt „Muraszombati Takarékpénztár r.-t.” javára Gáber Mihály, Bernyák József és Szukics József rádiófalvai lakosok ellen 400 korona s jár. erejéig 1906-ik évi december hó 14-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 1098 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: tehén, üszőtűnő, trágya, sertés, hidas, szekér, eke, taliga, borona, borprés, hordó stbbiből álló ingóságok nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a muraszombati kir. járásbírósig 1907. évi V. 380/2. számú végzése folytán 400 kor. tökélevezetés, ennek 1905. évi július hó 1-50 napjától járó 8% kamatai és eddig összesen 89 kor.-ban bíróilag már megállapított költségek erejéig Radófián Gáber Mihály lakásán megkezdve, itt végezve, Bernyák József és Szukics József lakásán folytatva leendő megtartására

1907. évi augusztus hó 24-ik napjának

d. e. 11 óraja határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igénylőnek, szükség esetén becsárón alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglalták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltek.

Kelt Muraszombatban, 1907. augusztus hó 13.

SZABADFFY JÓZSEF,
kir. bír. végrehajtó

Előfizetések a kiadóhivatalba küldendők.

Védjegy: „Horgony”

**A Libiment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

patéka

Egy révjának bizonyult házias, mely már több mint 37 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult **kő-zvénynek, csúszal és meghűléseknek,** bedörzölésükkel használva.

Figyelemztetés. /Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan üvegeket fogadjunk el, mely a „Horgony” védjegyvel és a Richter cégjelzővel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K-80, K1.40 és K2.- és ügyszóván minden gyógyszertárban kapható.

Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszerésze az „Aranyorszlánhoz”,

Prágában, Elisabethstrasse 5. neu.
Mindennapi szétküldés.

Szöllőt

szállit 5 kilós csomagokban posta ládákbán 2 korona 50 fillérért Guttman Lajos Alsólendva. Ládák 36 fillérért visszavétnetnek.

Japán legyezők

nyers selyem, nagyon szép kivitelben kaphatók Balkányi Ernő könyv- és papirkereskedésében Muraszombatban.

Legfinomabb levélpapírok dobozban és csomagoként.

Hirdetések a kiadóhivatal czimére küldendők.

531/1907. végr. sz.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a muraszombati kir. járásbírósnak és több kir. törvényeseknek 1905. évi V. 23/2. s több számú végzése következtében dr. Gottseher Friedrich, Fürst Antal, Schmidt Karoly, Michr József, Schuth Vilmos és Ghotár Bonoier czég javára Vrecsics István és neje Vrecsics Rozália bírószéki lakosok ellen 166 kor. 10 fillér, 75 kor. 50 fill., 327 kor. 49 fill., 21 kor., 144 kor. 28 fill., 239 kor. 76 fill., 170 kor. 10 fill. és 120 kor. 96 fillér s jár. erejéig 1906. évi ápril 17 s több nap foganatosított kielégítési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 839 koronára becsült következő ingóságok, u. m. hordó, szobabeli butor, vaskályha, fali óra, tűzifa, szalma, bika, borju, sertés stbbiből álló ingóságok nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a muraszombati kir. járásbírósig 1907. évi V. 35/17. számú végzése folytán fent felsorolt tökélevezetések és járulékaikból még hátra levő követelések és járulékaik erejéig

Bírószéken Vrecsics István és neje Vrecsics Rozália lakásán leendő megtartására

1907. évi augusztus hó 27-ik napjának

délelőtti 10 óraja határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet igénylőnek, szükség esetén becsárón alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglalták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltek.

Kelt Muraszombatban, 1907-ik évi augusztus hó 13-ik napján.

SZABADFFY JÓZSEF,
kir. bír. végrehajtó.

Hólyagpapir,

befőtt bekötéséhez, finom minőségű, kapható Balkányi Ernő papirkereskedésében Muraszombat és Alsólendva.

Mesés szép lesz

minden hölgy

a Mintsek fele világhírű **Aranka-Créme**

bamulatos hatásától. Egy tégely ára 1 kor., nagyobb rózsza színben 2 kor. Aranka-szappan 20 fillér. Aranka mosdó víz 1 kor. Aranka hölgypor 1 korona, nagy 2 korona.

Kapható egyedül a készítőnél:

Mintsek Géza vegyészeti laboratoriumában
Kecskemét.

Vasvármegye leírása

népszerű füzetecske iskola és magán célra. Ára 20 fillér. Kapható Balkányi Ernő könyv- és papirkereskedésében Muraszombat.

Balkányi Ernő

könyv- és papirkereskedésében Muraszombat kapható és megrendelhető a következő tudományos, szépirodalmi munkák és napilapok:

Önügyvéd, házi titkár

és levelező. Tartalom: utasítások sommás eljárás, fizetési meghagyás, polgári házasság, örökösödési eljárás, belyeg és egyéb illetékekről, szabadalmakról, kamatlah meghatározásáról szóló legújabb törvények alapján. — Minták ipari és kereskedelmi, családi és szerelmi levelekhez, szerződéseik, bizonyítványok, váltók, folyamodványok, nyugták stb. dolgokhoz. Bolti ára köve 2 K 40 f.

Pallas Lexicon.

18 kötet,
bolti ára 216 korona helyett

120

korona kedvezményes ár. Értekezhetni az A.-Lendvai üzletben is.

Tolnai Világ Lapja.

Szépirodalmi képes lap. A legelterjedtebb és teljesen mindent felölelő heti lap. Minden hóban első rangu írót által írt, angol vászonba kötött érdekes regény, melynek ára 40 fill. Minden évben legalább kétszer nagyobb értékű kedvezmény. Egyes számára is elfogadatik megrendelés, mikor is a házhoz lesz kihordva. — Egyes szám ára 24 fillér.

Kis

Ujság és

Friss

Ujság

politikai napilap, minden szám érdekes regénnyel.